

Zakaj ni maral terne.

Spisal Václav Kosmák. — Preložil Jožef Gruden.

gozdu je bilo gorko kakor v peči. Solnce se je upiralo v otožne borovce in jelke, da jim je polzela smola kakor pot po visokem deblu. Ves gozd je dehtel kakor hram Gospodov, napolnjen z dišečim dimom, kjer je ravnokar cerkvenik po službi božji zaklenil vrata ter odšel. Prav tako kakor v prazni cerkvi je bilo tudi v lesu kroginkrog vse tiho: nikjer ptičjega petja, nikjer žive duše, le zdajpazdaj je kaj zašumelo v zelenih vejah, kakor odmev orgel v hiši Gospodovi. Vse je snivalo — zveri, veverice, ptiči in tudi žuželke so mirovale. Samo neumorna mravlja je hitela po ozki, kakor struna ravni stezici z velikim bremenom k mravljišču; le zdajpazdaj se je sprožil češarek z jelke in zašumel na tleh v suhih borovih iglah. Kar naenkrat pa se je oglasilo žvižganje v globokem lesu.

Tkalec Mestek je bil s sinom vred v mestu. Nesla sta bila tja lep kos platna, izkupila sta precejšnjo vsoto ter se zdaj vračala z novo prejo domov. Oče je kupil velik hlebec kruha, nekaj kave in precej cikoriije. To breme je oprtal sinu na pleča ter skočil še v loterijo, da bi stavil tri številke, ki so se sanjale ono noč babici. Ko sta prišla preko mitnice, kjer je bilo pivo cenejše kakor v mestu, sta še izpila vrček piva.

In tako sta se vračala vsa zadovoljna, polna sladkih upov na loterijo. Mestek je že v duhu videl, kako si vse lepo uredi, ko dobi v loteriji. Da to pot zadene vse tri številke, je bilo gotovo kakor amen v očenašu, zakaj številke so se senjale babici, in tej se vsake sanje uresničijo. Svojo bodočnost si je mož slikal v tako živih barvah, da je začel žvižgati od samega veselja. Daleč se je razlegalo po gozdu. Pa kadar začne oče žvižgati, rad bi poznal dečka, ki bi ne žvižgal ž njim! Tudi Mestkov Jožek se ni izneveril tej hvalevredni lastnosti vseh dečkov: takoj jo je zakrožil še on za očetom, da je šlo kar skozi ušesa.

Žvižgala sta koračnico:

„Mi smo vojaki, korenjaki —“.

Cesta jima je kar ginila pod nogami, tako sta jo ubirala. Sicer jima je stopil znoj na čelo, pa kaj bo to, saj sta bila vajena tega.

Ko pa sta dospela k zelenemu gaju, skozi katerega je žuborel bister potok, se je oče ustavil, ozrl se po ugodnem prostoru pa dejal: „Oddehniva se malo, Jožek!“

Sedel je v travo, odložil culo, in deček za njim.

„Raca na vodi! kako prijetno se tukaj sedi!“ je veselo pripomnil oče.

Jožek si je otrl potno čelo ter se pripognil k potoku, da bi pil.

„Ne pij še, Jožek!“ ga posvari oče, „si še prevroč. Potrpi malo, potrpi; pojeva vsak košček kruha, potem se pa lahko napijeva“.

Razvozla robec, v katerem je bil hlebec s kavo in cikorijo, izvleče iz žepa pipec, zaznamova hleb s tremi križi ter ureže precejšen kos.

Polovico da dečku, a drugo pridrži sebi. Ležeta vznak v senco ter zauživata jed z veliko slastjo. Potoček jima je lepo šumljal, jelše so šepetale, kakor bi ju hotele uspavati.

„Oče!“ se oglasi Jožek.

„Kaj bi rad?“

„Ali je prijetno tukaj! Samo, ko bi imel še kaj prigrizniti“.

„Le čaki, Jožek; ko zadenemo terno, bomo imeli doma zmeraj kaj prekajenega v kašči“, meni oče.

„Jojmenel!“ dleskne Jožek z jezikom in se oblizne že naprej v radostni nadeji, da bo jedel ondaj samo meso in klobase.

„Samo meso?“ je ponavljal oče ter po strani pogledal sina.

„Samo meso, samo!“

„Pa menda vendar tudi kruh?“

„Zakaj neki, če bo mesa dovolj?“ se nagajivo nasmeje Jožek.

„Kaj, razvajenec razvajeni, ti ne maraš kruha?“ se razsrdi oče ter sede v travo,

„I no, če bomo imeli mesa dosti —“, se je hotel zagovarjati deček, ali oče mu prekine zagovor.

„Kaj se ti meša!“ zakriči Mestek. „Če je meso, moraš jesti tudi kruh, sicer ti ušesa potrgam, pa glavec!“

In že je natezal dečku uho, da je ubogi Jožek milo zajokal.

Pa je bilo vun z radostjo. To meso ju je razprlo.

Stari je vstal pa šel ozlovoljen naprej, Jožek pa iz previdnosti kakih dvajset korakov za njim. Vso pot se je jokal. Mestek se je zdajpazdaj ozrl nazaj pa zakričal nanj: „Ne boš tiho, sicer —!“

Ko prideta domov, mati takoj pozna, da se je nekaj pripetilo.

Skrivaj vpraša Jožka, kaj sta imela z očetom.

„V loterijo so stavili oče, ali jaz ne maram, da bi zadeli, zmeraj bi me pretepali!“ se je kisal deček.

Ko bi marsikateri siromak, ki je nevoščljiv bogatinom, poznal vse nadloge, ki jih ima bogastvo, stavim, da bi z Jožkom vred rajši ostal revež.

Pesem za učenčke.

Kdor veselja ima
Kaj do knjig,
Ta pri njih ne kima,
Ta prebira jih.

Mucka včasih dremlje,
Ko loví,
Miška pa za hrbtom
S salom se masti.

Ko zbudi se mucka,
Lačna je,
Miška v svoji luknji
Pa drugačna je.

Skorje bo pogrešal
Stare dni,
Kdor je bil v mladosti
Len in brez skrbi.

Saturnin.

